

ПОЛІНКЕВИЧ Оксана Миколаївна

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та логістики,
Луцький національний технічний університет, Україна
ORCID ID: 0000-0001-6924-7296
e-mail: Kravomp@gmail.com

КОМПЛЕМЕНТАРНІСТЬ БІЗНЕСУ ТА ЗВО ЗАДЛЯ АДАПТАЦІЇ ВETERANІВ ВІЙНИ У СУСПІЛЬСТВО ДОБРОБУТУ

В роботі узагальнено науково-методичні підходи до комплементарності бізнесу та ЗВО. Подано авторське розуміння процесів комплементарності, в основі якого покладено форму інституційної взаємодії, через яку досягається загальна результативність складників з використанням синергії. Комплементарність досягається при наданні переваг суспільним інтересам над індивідуальними. У роботі відстоюється те, що комплементарність має забезпечувати соціальну справедливість, розвиток соціальних та екологічних програм, надання вразливим групам населення безкоштовної освіти, контролем над бізнесом щодо соціальної відповідальності. Обґрунтовано, що кількість ветеранів війни в Україні з року в рік зростає. Вони потребують захищеності, відчувають проблеми із пошуком роботи та нерозумінням суспільства. Тому у статті піднято важливу проблему щодо адаптації ветеранів війни до суспільства добробуту. Розглянуто основні елементи комплементарності бізнесу та ЗВО. Показано, що через його дотримання досягається єднання освітнього та бізнесового простору з соціумом, їх гармонійна взаємодія та симбіоз. Зазначено, що імідж є основою для досягнення спільних цілей та узгодження інтересів громад у суспільстві добробуту.

***Ключові слова:** бізнес-структури, заклади вищої освіти, ветерани війни, стале суспільство, соціальний добробут, комплементарність, імідж*

JEL CLASSIFICATION: D21; E61; I29

DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2024.1.6.12>

1. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

В суспільстві добробуту соціально-економічні системи розглядаються як єдине, цілісне явище. Воно формується через складові, які потребують впорядкування та управління. До таких складових належать: виробничі взаємовідносини, корпоративне управління, фінансування та інвестування, формування професійних знань та освіта, міжособистісні відносини, соціальне забезпечення та захист. Вже самий перелік сфер, які є ключовими, засвідчує, що освітня складова та бізнес мають бути поєднані. Це виникає із розуміння процесів та пошуком джерел фінансування, які б забезпечили передумови формування соціального добробуту із досягненням цілей сталого розвитку. Зважаючи на складну ситуацію в

економічній та політичній сферах в Україні, назріває потреба у врегулюванні соціальної нерівності, яка пов'язана не лише із процесами цифровізації, але й військовими діями. Станом на 01.08.2023 року до Єдиного державного реєстру ветеранів війни (ЄДРВВ) занесено інформацію про ветеранів війни у кількості 908 832 осіб [1]. Станом на 01.04.2017 року пенсійний фонд зазначив, що кількість ветеранів Другої світової війни складає 811 826 осіб [2]. Прогнозована кількість ветеранів, членів їхніх сімей та сімей полеглих воїнів після перемоги складатиме близько 3 млн осіб або 10 % від загальної кількості населення України [3]. Отже, зазначена категорія населення зростатиме і потребуватиме адаптації до життя в суспільстві. Одним із напрямів, які будуть відповідати цілям сталого розвитку, а саме забезпечення добробуту суспільства є їхня адаптація через комплементарність бізнесу та

ЗВО, яка полягатиме у синергетичному ефекті взаємодії.

2. АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Низка дослідників займалися питаннями комплементарності. Зокрема, Наумов М.С. зазначає, що інститути, сформовані під час процесу ринкової трансформації інверсійного типу, сприяли виникненню структурних та регіональних нерівностей у розвитку економіки України. Завдяки відсутності інституційної комплементарності, коли недоліки одних інститутів не компенсувалися діями інших, ці нерівності закріпилися і перешкоджали проведенню реформ, спрямованих на підвищення стійкості національної економіки [3].

Варто погодитися із висловом Воронкова В. Г., Нікітенко В. О., що цифрові технології можуть привести до «розмивання колишніх ціннісних підстав суспільства», а людина стане більш залежною, якою буде легко маніпулювати [5]. Ветерани війни є найменш захищеною верствою населення, які потребують адаптації у бізнесі. Це може бути досягнуто через комплементарність освіти та бізнесу під впливом формування концепції взаємодії цифрової людини та цифрового суспільства. У цифровому суспільстві взаємодія людини здійснюється через мережі, а розподіл повноважень відбувається за допомогою ієрархії. Тому атрибути цифрового суспільства як складної соціальної системи виникають в результаті її поведінки як мережевої системи та мережевого суспільства. Людина, як суб'єкт мережевого суспільства, бере участь у всіх процесах самоорганізації, причому значна частина цих процесів відбувається всередині соціально-мережевої структури, що складається з різних форм взаємодій у мережевому просторі.

Варто зазначити, що сталий розвиток і цифровізація є відмінними поняттями. Проте вони мають спільну мету. Такого припущення дійшов Кудрявцев В.М., який зазначив, що цифровізація має крім позитивного впливу на сталий розвиток, ще й негативний. До негативних впливів належить цифрова нерівність та екологічні проблеми (зростання електронних відходів та споживання енергії) [6].

Германс Ен (Hermans An) у дослідженні зазначає, що стале суспільство повинно бути зручних для всіх вікових груп населення, не залежно від їх соціального статусу [7, с. 12]. Цифрова нерівність є проблемою, яка потребує негайного вирішення задля досягнення цілей сталого розвитку.

Мендос-Кавазос Іоланда (Mendoza-Cavazos Y.) у [8] зазначає, що соціальний добробут стосується фізичного та психічного благополуччя, тоді як сталий розвиток визначає баланс, який існує між економічними, екологічними та соціальними аспектами соціальної та економічної системи. Разом ці атрибути визначають суспільство, яке сприяє стійким результатам з урахуванням індивідуального та спільного задоволення. Варто припустити, що саме в ньому ветерани війни можуть легко адаптуватися та почувати себе соціально-захищеними і затребуваними.

У працях [10–13] зазначається, що під впливом цифровізації змінилися підходи до якості освіти. Все більше уваги приділяється цифровим інструментам та інформаційним системам. Відповідно ветерани війни у такому випадку можуть мати певні проблеми із освоєнням цих технологій та налагодженням співпраці із закладами освіти і бізнесом. Бізнес-освіта є основною ланкою, у якої найшвидше відбуваються процеси цифровізації.

3. ВИДІЛЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

Військові дії на території України загострили проблему комплементарності у різних верствах населення, а також виробничої, соціальної та екологічної складової добробуту. Вона має бути спрямована на формування трансформації інверсійного типу, що забезпечуватиме сталий розвиток суспільства на засадах цифровізації та загального добробуту. У зв'язку з цим важливим є розгляд комплементарності бізнесу та освіти як засобу підвищення соціального добробуту у цифровому суспільстві. Незважаючи на значний обсяг публікацій з цієї теми, серед науковців досі існує розбіжність у поглядах. Ця пояснюється різницею у теоретичних та

методологічних підходах дослідників до вивчення комплементарності бізнесу та освіти, а також різноманітністю форм і рівнів її прояву, наслідків, що виникають при цьому.

4. ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є дослідження складових комплементарності бізнесу та ЗВО щодо адаптації ветеранів війни у цифрове суспільство на засадах сталого розвитку. Мета статті буде досягнута через реалізацію низки завдань. Зокрема, встановлення сутності сталого суспільства та його значення для соціального добробуту, визначення сутності комплементарності бізнесу та ЗВО, принципів іміджевої політики ЗВО та бізнесу. У роботі використано методи наукової абстракції, узагальнення, порівняння та графічної інтерпретації даних. Дослідження проведене на підставі матеріалів, які отримано при реалізації стипендіальної програми «Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego».

5. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБҐРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Стале суспільство – це суспільство, яке навчилося жити у рамках, які обмежені екологічно. Його можна підтримувати як колективну та постійну сутність, оскільки діяльність, яка шкодить навколишньому середовищу, обмежується або змінюється [9].

Ветерани війни в Україні мають навчитися жити у цифровому суспільстві. Це пов'язано із тим, що ветерани є переважно молодими людьми працездатного віку до 44 років. Вік теперішнього ветерана складає: 35-44 років (37,4%), 25-34 роки (31,9%), 45-59 років (21,1%), 18-24 роки (7,3%), 60+ (2,3%) [14]. Абсолютна більшість опитаних військових та ветеранів вважають, що на сьогодні українське суспільство поважає ветеранів (52,2% – скоріш поважає + 9,5% – однозначно поважає). На думку 21,4% респондентів суспільство скоріш не поважає ветеранів, а 4% переконані, що зовсім не поважає. Натомість близько 13% опитаних не змогли дати точної відповіді на дане питання [14]. Основними проблемами, з якими стикаються ветерани після повернення із війни є: відсутність роботи (77,5%),

зловживання алкоголем чи наркотиками (72,8%), конфлікти у сім'ї, родині (69,4%), самогубства, складності з отриманням громадянства, порушення законів, участь у злочинах (30-40%). 50,4 % ветеранів зазначили, що до сьогодні мають труднощі у пошуку роботи, причому більшість із них має проблеми з фізичним та психічним здоров'ям, нерозумінням суспільства, конфліктом із близькими та алкогольною залежністю [14].

Суспільство добробуту повинно забезпечити комфортну реінтеграцію ветеранів. Для цього воно має розуміти, що комплементарність бізнесу та ЗВО є тим фактором, яке вирішуватиме проблеми ветеранів. Запорукою сталого суспільства є [15]:

- 1) низьковуглецеві суспільства;
- 2) сталий розвиток міст та екологічний транспорт;
- 3) стійкі технології;
- 4) стійкі переходи.

Комплементарність бізнесу та ЗВО має базуватися на концепції системної комплементарності, яка поєднує структурні та функціональні складові. Структурна складова характеризує відповідність бізнес-структур та ЗВО, що є на нижніх рівнях ієрархії принципам, що закладаються. Функціональна означає ізоморфізм інститутів, які на одному рівні інституціональної системи. Наприклад низка бізнес-структур або ЗВО, які готові доповнювати один одного та співпрацювати. Основною місією ЗВО є навчання ветеранів війни, надання їм необхідних знань відповідно до потреб бізнесу. Завданням бізнесу є надання ветеранам перших робочих місць з можливістю адаптації до корпоративної культури.

Якщо структурна комплементарність забезпечує єдність суспільного відтворення за принципом соціальної орієнтації, спирається на ціннісно-раціональні орієнтири, то функціональна – ефективність виробництва, розподілу і використання добробуту всіма категоріями суспільства, орієнтована на цільову раціональність.

На рис. 1 покажемо взаємозв'язок цих двох елементів комплементарності бізнесу та ЗВО.

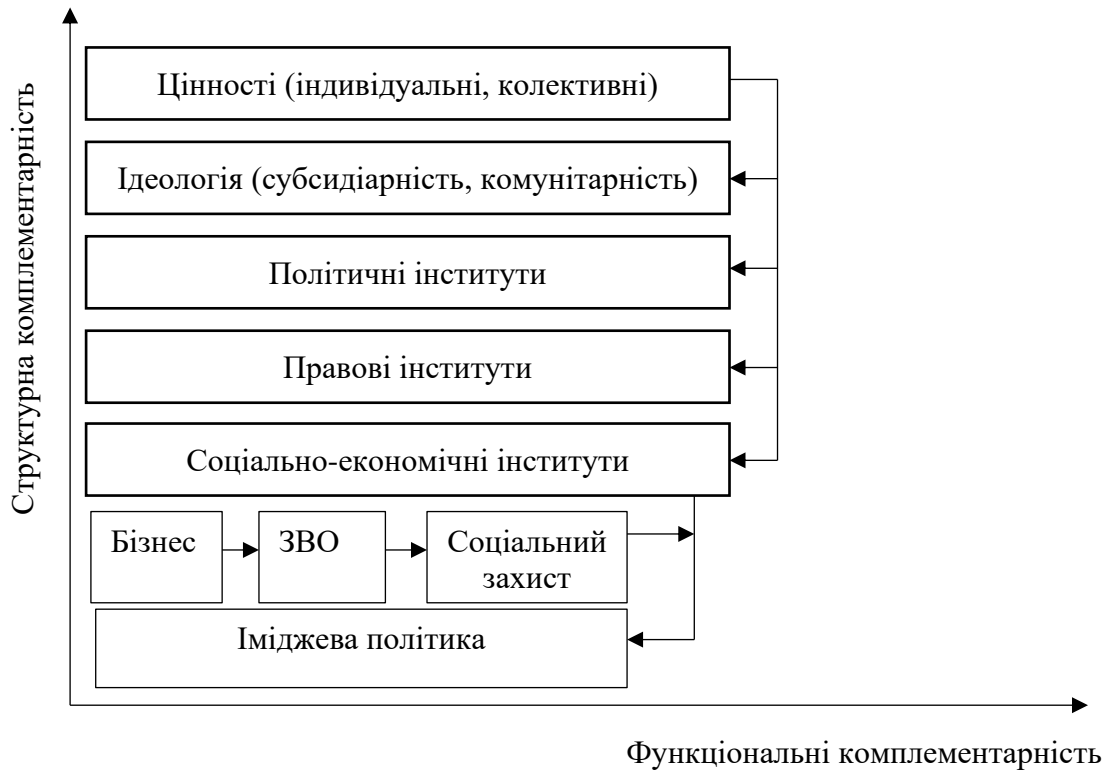

Рис. 1. Структура комплементарності бізнесу та ЗВО при реінтеграції ветеранів війни в суспільство добробуту (власна розробка)

На рис. 1 показано двовимірний підхід до системної комплементарності бізнесу та ЗВО. Важливим елементом при цьому має стати імідж ЗВО та бізнес-структур. Іміджева політика має бути соціально орієнтованою і сприяти добробуту всім верствам населення. Вона має спиратися на такі принципи:

- чесність і відкритість;
- порядність у взаємозв'язках із бізнесом та іншими ЗВО;
- активна участь у популяризації корпоративної культури;
- клієнтоцентризм у всіх справах;
- антикорупційна політика;
- участь ЗВО та бізнесу у різноманітних соціальних та екологічних заходах;
- залучення ветеранів війни до вирішення важливих екологічних та соціальних питань суспільства.

Імідж ЗВО та бізнесу складається також із таких спільних критеріїв:

- регіональне розташування,
- географічне розташування,
- матеріально-технічна база.

Імідж освітньої послуги, що надається ЗВО, включає поточну цифрову освіту, грантову оплату за навчання, права та пільги.

Імідж бізнесу включає створені безпечні місця праці, перспективи розвитку, гідна оплата праці.

Імідж колективів містить викладацькі курси, підручники та публікації, винаходи та патенти викладачів, наставництво, стажування, командна робота та згуртованість.

Завдяки іміджу ЗВО та бізнесу спроможний буде створити умови, які сприятимуть адаптації ветеранів війни у суспільство добробуту. Причому саме суспільство має бути готовим до розуміння важливості цих проблем та необхідності сприяння адаптації цієї категорії.

6. ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМКУ

Комплементарність окреслює процес взаємодоповнення та взаємопоєднання. Феномен комплементарності полягає у тому, що окремі елементи можуть існувати окремо один від одного, у той же час вони є взаємодоповнюючими. Тобто, ознака комплементарності використовуються тоді, коли була взаємодія. У випадку її відсутності не може йти мова про використання ефектів від неї. Завдяки цьому процесу ми отримуємо цілісний результат. Розкриття змісту взаємодії між бізнесом та ЗВО на засадах комплементарності ґрунтується на сприйнятті залежності між бізнесом та освітою в частині адаптації ветеранів війни. Такий симбіоз характеризує забезпеченість реалізації завдань щодо покращення адаптації ветеранів війни. Лише комплементарний підхід сприяє гармонійному функціонуванню бізнесу та ЗВО, їх екологічній, економічній та соціальній спрямованості. Тобто, комплементарність бізнесу та освіти розкриває єднання освітнього та бізнесового простору з соціумом, їх гармонійну взаємодію та симбіоз. Це сприятиме реалізації цілей сталого розвитку та формуватиме суспільство добробуту.

Комплементарність є формою інституційної взаємодії, через яку досягається загальна результативність складників з використанням синергії. У випадку сприяння адаптації ветеранів війни з одного боку лише

бізнесу або освіти, отримуємо менший ефект, ніж у сукупності цих двох складників.

Основними елементами комплементарності бізнесу та ЗВО є цінності (індивідуальні, колективні), наявна ідеологія (субсидіарність, комунітарність), політичні та правові інститути, соціально-економічні інститути та іміджева політика. Варто зазначити, що індивідуальні цінності мають відповідати колективним та сприяти їхній реалізації, а не суперечити їм. Перехід від субсидіарної ідеології до комунітарної. В основу останньої покладено традиційні цінності, які надають перевагу суспільним інтересам над індивідуальним. Значна увага приділяється соціальній справедливості, екологічному та соціальному добробуту, запровадження безкоштовної освіти, контролю над бізнесом з позиції дотримання соціальної відповідальності. Реалізації комунітарної ідеології мають сприяти політично-правові інститути, серед яких: органи державної влади, політичні партії, волонтери, судові та адміністративні органи. Таким економічним інститутам як бізнес і освіта при адаптації ветеранів війни до суспільства добробуту належить головна роль. Саме вони спроможні створити таке ділове середовище, яке спроможне буде прийняти ветеранів та допоможе їм адаптуватися у нових реаліях життя.

У подальшому при дослідженнях варто розробити механізми адаптації ветеранів війни до суспільства добробуту з урахуванням принципу комплементарності.

Література

1. Чеботнікова І. (2023). Потрібна допомога та реабілітація: скільки ветеранів в Україні. *24 канал*. 23 серп. URL: https://24tv.ua/skilki-veteraniv-ukrayini-minveteraniv-nazvalo-tsifru_n2378026 (дата звернення: 15.02.2024)
2. Скільки в Україні реальних ветеранів Другої світової війни. Український інститут майбутнього. 10.05.2017. URL: <https://uifuture.org/publications/23617-veterany-velikoj-otecestvennoj-vojny-statistika-kommentarij-eksperta/> (дата звернення: 15.02.2024)
3. Погорілов С. (2022). Після війни ветерани та їхні родичі складуть 10 % населення України – Мінветернів. *Українська правда*. 22 груд. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/12/22/7381862/> (дата звернення: 15.02.2024)
4. Наумов М.С. (2020) Інституційна комплементарність як чинник подолання регіональних та структурних диспропорцій економічного розвитку України. *Ефективна економіка*. № 3. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.3.66>
5. Воронкова В. Г., Нікітенко В. О. (2022). *Філософія цифрової людини і цифрового суспільства: теорія і практика : монографія*. Львів-Торунь : Liha-Pres, 2022. 460 с. <https://doi.org/10.36059/978-966-397-250-3>

6. Кудрявцев В.М. (2022). Взаємозв'язок процесу цифровізації та концепції сталого розвитку. *Економіка транспортного комплексу*. Вип. 40. С. 74–87. <https://doi.org/10.30977/ETK.2225-2304.2022.40.74>
7. Hermans An (2022). The digital era? Also my era! - Media and information literacy: a key to ensure seniors' rights to participate in the digital era. Information Society Department DGI(2022)03. Council of Europe, May 2022. 44 p. URL: <https://edoc.coe.int/en/internet/11069-the-digital-era-also-my-era-media-and-information-literacy-a-key-to-ensure-seniors-rights-to-participate-in-the-digital-era.html> (Accessed: 15.02.2024)
8. Mendoza-Cavazos Y. (2019). Social welfare and sustainability. *Encyclopedia of Sustainability in Higher Education*. pp. 1-7. URL: https://link.springer.com/referenceworkentry/10.1007/978-3-319-63951-2_300-1 (Accessed: 15.02.2024)
9. Meadowcroft J. (2024). Sustainability. URL: <https://www.britannica.com/science/sustainability#ref1225913> (Accessed: 15.02.2024)
10. Polinkevych O., Khovrak I., Trynchuk V. (2022). Quality Management of Distance Education. *Proceedings of the 2022 IEEE 4th International Conference on Modern Electrical and Energy System, MEES 2022*. <https://doi.org/10.1109/MEES58014.2022.10005695>
11. Polinkevych O., Kuzmak O. (2023). Gamification as a tool for quality management of business education in Ukraine. *National Interest*. Vol 3. № 11. P.28-40 URL: <http://sc01.tci-thaijo.org/index.php/NIT/article/view/240405/163898>
12. Polinkevych O.M., Kuzmak O.M. (2022). Marketing triggers of effective team building as factors of ensuring the quality of education. *Економічний форум*. № 4. С. 83–89. <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2022-4-10>
13. Полінкевич О.М. (2022). Критерії оцінювання якості бізнес-освіти у підприємницьких системах в умовах війни. *Науковий вісник Міжнародної асоціації науковців. Серія: економіка, управління, безпека, технології*. Т. 1 (№ 3). <https://doi.org/10.56197/2786-5827/2022-1-3-7>
14. Величко Р. (2023). Ветерани. Хто вони і чого очікують від держави та суспільства? *Militaryni*. 12 берез. URL: <https://mil.in.ua/uk/blogs/veterany-hto-vony-i-chogo-ochikuyut-vid-derzhavy-ta-suspilstva/> (дата звернення: 15.02.2024)
15. Sustainable Societies. URL: <https://www.iges.or.jp/en/topics/sustainable-societies> (дата звернення: 15.02.2024)

References

1. Chebotnikova, I. (2023). Potribna dopomoha ta reabilitatsiia: skilky veteraniv v Ukraini [Need help and rehabilitation: how many veterans in Ukraine], 24 kanal, August 23, available at URL: https://24tv.ua/skilki-veteraniv-ukrayini-minveteraniv-nazvalo-tsifru_n2378026
2. Skilky v Ukraini realnykh veteraniv Druhoi svitovoi viiny [How many real veterans of the Second World War are there in Ukraine]. Ukrainskyi instytut maibutnoho, 10.05.2017, available at URL: <https://uifuture.org/publications/23617-veterany-velikoj-otecestvennoj-voyny-statistika-komentarij-eksperta/>
3. Pohorilov, S. (2022). Pislia viiny veterany ta yikhni rodychi skladut 10 % naseleattia Ukrainy – Minveterniv [After the war, veterans and their relatives will make up 10% of the population of Ukraine - the Ministry of Veterans Affairs]. *Ukrainska pravda*, 22 hrud., available at URL: <https://www.ppravda.com.ua/news/2022/12/22/7381862/>
4. Naumov, M.S. (2020). Instytutsiina komplementarnist yak chynnyk podolannia rehionalnykh ta strukturnykh dysproportsii ekonomichnoho rozvytku Ukrainy [Institutional complementarity as a factor in overcoming regional and structural disparities in the economic development of Ukraine]. *Efektivna ekonomika*, vol. 3, <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.3.66>
5. Voronkova, V. H., Nikitenko, V. O. (2022). Filosofiia tsyfrovoy liudyny i tsyfrovoho suspilstva: teoriia i praktyka [Philosophy of digital man and digital society: theory and practice]: monohrafiia. Lviv-Torun : Liha-Pres, 2022. <https://doi.org/10.36059/978-966-397-250-3>
6. Kudriavtsev, V.M. (2022). Vzaiemozviazok protsesu tsyfrovizatsii ta kontseptsii staloho rozvytku [The relationship between the process of digitization and the concept of sustainable development]. *Економіка транспортного комплексу*, вып. 40, p. 74–87, <https://doi.org/10.30977/ETK.2225-2304.2022.40.74>
7. Hermans, An (2022). The digital era? Also my era! - Media and information literacy: a key to ensure seniors' rights to participate in the digital era. Information Society Department DGI(2022)03. Council of Europe, May 2022, available at URL: <https://edoc.coe.int/en/internet/11069-the-digital-era-also-my-era-media-and-information-literacy-a-key-to-ensure-seniors-rights-to-participate-in-the-digital-era.html>

8. Mendoza-Cavazos, Y. (2019). Social welfare and sustainability. Encyclopedia of Sustainability in Higher Education. pp. 1-7, available at URL: https://link.springer.com/referenceworkentry/10.1007/978-3-319-63951-2_300-1 (Accessed: 15.02.2024)
 9. Meadowcroft, J. (2024). Sustainability, available at URL: <https://www.britannica.com/science/sustainability#ref1225913> (Accessed: 15.02.2024)
 10. Polinkevych, O., Khovrak, I., Trynchuk, V. (2022). Quality Management of Distance Education. Proceedings of the 2022 IEEE 4th International Conference on Modern Electrical and Energy System, MEES 2022. <https://doi.org/10.1109/MEES58014.2022.10005695>
 11. Polinkevych, O., Kuzmak, O. (2023). Gamification as a tool for quality management of business education in Ukraine. National Interest, vol 3, 11, p.28-40, available at URL: <http://sc01.tci-thaijo.org/index.php/NIT/article/view/240405/163898>
 12. Polinkevych, O.M., Kuzmak, O.M. (2022). Marketing triggers of effective team building as factors of ensuring the quality of education. Ekonomichnyi forum, vol. 4, p. 83–89. <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2022-4-10>
 13. Velychko, R. (2023). Veterany. Khto vony i choho ochikuiut vid derzhavy ta suspilstva? [Veterans. Who are they and what do they expect from the state and society?]. Militarnyi. 12 berez., available at URL: <https://mil.in.ua/uk/blogs/veterany-hto-vony-i-chogo-ochikuyut-vid-derzhavy-ta-suspilstva/>
 14. Sustainable Societies, available at URL: <https://www.iges.or.jp/en/topics/sustainable-societies>
-

Abstract

POLINKEVYCH Oksana

Complementarity of business and HEI for adaptation of war veterans into a welfare society

The paper synthesizes scientific and methodological approaches to the complementarity of business and higher education institutions (HEIs). The purpose of the article is to investigate the components of business and higher education institution (HEI) complementarity regarding the adaptation of war veterans to the digital society on the principles of sustainable development. The objective of the article will be achieved through the implementation of a series of tasks. These include establishing the essence of sustainable society and its significance for social welfare, defining the essence of business and HEI complementarity, and the principles of image-building policies for HEIs and businesses. It presents the author's understanding of complementarity processes, which are based on the form of institutional interaction that achieves overall effectiveness of components through synergy. Complementarity is achieved by prioritizing societal interests over individual ones. The paper argues that complementarity should ensure social justice, the development of social and environmental programs, the provision of free education to vulnerable populations, and business accountability for social responsibility. It is substantiated that the number of war veterans in Ukraine is increasing annually. They require protection, face challenges in finding employment, and encounter societal misunderstanding. Therefore, the article addresses the important issue of war veterans' adaptation to society's welfare. The main elements of business and HEI complementarity are discussed. It is demonstrated that adherence to complementarity leads to the integration of the educational and business spheres with society, fostering harmonious interaction and symbiosis. It is noted that image-building is fundamental to achieving common goals and aligning community interests in a welfare society. The disclosure of the interaction between business and higher education institutions (HEIs) on the basis of complementarity is grounded on the perception of the interdependence between business and education in terms of war veterans' adaptation. Such a symbiosis characterizes the effectiveness of achieving tasks related to improving the adaptation of war veterans. Only a complementary approach fosters the harmonious functioning of business and HEIs, their ecological, economic, and social orientation. In other words, the complementarity of business and education reveals the integration of the educational and business spheres with society, their harmonious interaction, and symbiosis. This will contribute to the realization of sustainable development goals and shape a welfare society.

Keywords: business structures, higher education institutions (HEIs), war veterans, sustainable society, social welfare, complementarity, image

Стаття надійшла до редакції 28.02.2024 р.

Бібліографічний опис статті:

Полінкевич О. М. Комплементарність бізнесу та ЗВО задля адаптації ветеранів війни у суспільство добробуту. *Innovation and Sustainability*. 2024. № 1. С. 6-12.

Polinkevych O. (2024) Complementarity of business and HEI for adaptation of war veterans into a welfare society. *Innovation and Sustainability*, no. 1, pp. 6-12.

